

INFORMACINIS BIULETENIS NR. 126/ 2015 M. GEGUŽĖ

➤ Naujienos

Specialistų kvalifikacijos žemėlapyje – duomenys apie 2012 ir 2013 m. absolventų karjerą

Kaip įvairių sričių absolventus priima darbo rinka, kaip greitai jiems pavyksta įsidarbinti, kokius darbus jie dirba ir kokius atlyginimus gauna? Švietimo ir mokslo ministerijai pavedus Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA) atliko specialistų kvalifikacijų žemėlapio pirminę analizę. Ji apžvelgia, kaip į darbo rinką integravosi 2012 ir 2013 m. baigusieji Lietuvos kolegijas ir universitetus. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras analizavo 2010-2013 m. profesinio mokymo įstaigų absolventų duomenis.

Kaip parodė duomenų analizė, praėjus 6 mėn. po baigimo 2011-2013 m. laidų absolventų įsidarbinimas svyruoja apie 60 proc., praėjus 12 mėn. – apie 70 proc. ir 80 proc., praėjus 24 mėn. Tuo tarpu 2010 m. laidos rodikliai žemesni – atitinkamai 50 proc., 60 proc. ir 75 proc. Nuo 2010 m. daugumoje posričių (pavyzdžiui, 525 Variklinės transporto priemonės, laivai ir orlaiviai, 582 Statyba ir statybos inžinerija, 815 Plaukų ir grožio priežiūra ir kt.) įsidarbinusiųjų dalis tolygiai didėjo. 2010-2013 m. laikotarpiu aukštesnis nei bendras vidutinis profesinių mokyklų absolventų įsidarbinimo vidurkis visais matuotais periodais stebimas šešių švietimo posričių programose: 521 Mechanika ir metalo darbai, 525 Variklinės transporto priemonės, laivai ir orlaiviai, 582 Statyba ir statybos inžinerija, 725 Medicinos diagnostika ir gydymo technologija, 811 Viešbučiai, restoranai ir viešasis maitinimas ir 840 Transporto paslaugos.

Beveik pusė visų absolventų dirbo paslaugų sektoriaus darbuotojų ir pardavėjų bei kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų profesijų grupėms priskiriamose darbo vietose. Apie penktadalis absolventų dirbo nekvalifikuotų darbininkų darbu, o įrengimų ir mašinų operatorių ir surinkėjų funkcijas vykdė nuo 15 iki 11 proc. atskirų laidų absolventų.

Analizuojant absolventų įsidarbinimą skirtingose profesijų grupėse pagal baigtų programų lygį, stebima, kad aukštesnio ISCED (Tarptautinės standartizuotos švietimo klasifikacijos) lygio programų absolventai užima aukštesnių profesijų grupių darbo vietas. Pavyzdžiui, analizuojamu laikotarpiu nekvalifikuotų darbininkų darbu atliko 42 proc. ISCED 2 (pagrindinio ugdymo lygmens programos), 25 proc. ISCED 3 (vidurinio ugdymo lygmens programos) ir 16 proc. ISCED 4 (po vidurinio ugdymo lygmens programos) lygio programas 2013 m. baigusių dirbančių absolventų. Tuo tarpu specialistų funkcijas (2 profesijų grupė) vykdė 1 proc., 2 proc. ir 10 proc. atitinkamų programų lygių dirbančių 2013 m. laidos absolventų. Pirminio profesinio mokymo programų absolventams dėl darbo vietų rinkoje tenka konkuruoti ir su aukštesnio išsilavinimo asmenimis. Tai sietina su labai didele kai kurių aukštąjį išsilavinimą įgijusių specialistų pasiūla, kurie užpildo dalį kvalifikuotų darbininkų darbo vietų. Tuo tarpu, profesinio mokymo programų absolventai taip „spaudžiami“ užimti nekvalifikuotas darbo vietas arba ieškoti jų kvalifikaciją atitinkančio darbo užsienyje.

Duomenų analizė parodė, kad visų laidų absolventai, didėjant asmeninei darbo patirčiai, uždirba daugiau. Asmenų, kurie programas baigė 2010 m., 2011 m. ir 2013 m., atlyginimas per pirmąjį darbo pusmetį išaugdavo apytiksliai 100 Lt, o 2012 m. absolventų atveju, šis augimas sudarė net apie 370 Lt. Pagal baigtų programų lygmenį didžiausia atlygį gauna baigusieji ISCED 4 lygio programas. Šias pozicijas jie išlaiko tiek po 6 mėnesių, tiek ir po dvejų darbo metų. Tačiau, atlyginimo skirtumai laikui bėgant ir asmenims įgyjant daugiau darbo patirties, mažėja. Pažymėtina, kad profesinio mokymo programų absolventų mėnesinis atlyginimo vidurkis nesiekė atlyginimų nacionalinio lygio.

Aukštojo mokslo įstaigų absolventų įsidarbinimas viršija vidutinį Lietuvos užimtumo lygį. Iškart baigę studijas darbus susiranda daugiau nei 75 proc. absolventų (88 proc. magistrų, 81 proc. universitetų bakalaurų ir 82 proc. baigusiujų kolegijas).

Studijų metu dirbančių universitetų ir kolegijų studentų įsidarbinimo ir atlyginimų dydis panašus, tačiau baigus studijas atlyginimų skirtumas pradeda augti, universitetų absolventai uždirba daugiau. Praėjus metams po studijų baigimo gaunamas vidutinis atlyginimas yra tarp 1500 ir 2000 Lt (434 – 579 Eur). Palyginimui – 2013 m. vidutinis Lietuvos gyventojų atlyginimas buvo 2232 Lt.

Geriausiai sekasi matematikos ir kompiuterijos mokslų absolventams: jie įsidarbina greičiau ir uždirba daugiau nei Lietuvos vidurkis. Puikiai darbo rinkoje įsitvirtina įgijusieji vaistininko ir odontologo kvalifikaciją magistrai. Teisės studijas baigę bakalaurai įsidarbina prasčiau ir uždirba mažiau nei Lietuvos vidurkis, tačiau teisės magistrų įsidarbinimas ir atlyginimo dydis viršija Lietuvos vidurkį.

Darbus taip pat greitai pavyksta rasti inžinerijos, technologijos, verslo ir vadybos, komunikacijos, medicinos ir sveikatos, socialinių studijų absolventams. Praėjus metams po studijų baigimo darbus turi daugiau nei 80 proc. šių studijų absolventų.

Specialistų kvalifikacijos žemėlapis pirminė analizė

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija

Aptartas profesinio mokymo organizavimas pameistrystės forma Europos šalyse

Europos profesinio mokymo plėtros centre (CEDEFOP) gegužės 25-26 dienomis vykusiame profesinio mokymo ekspertų iš Maltos, Lietuvos, Graikijos, Italijos ir Slovėnijos susitikime buvo diskutuojama apie profesinio mokymo pameistrystės formą plėtrai, ieškant kuo įvairesnių bendradarbiavimo galimybių tarp profesinio mokymo įstaigų ir darbdavių.

Susitikimas organizuotas pagal Cedefop projektą, skirtą parengti Europos šalių pameistrystės apžvalgą (*apprenticeship review*), kurių pagrindu siūlomos rekomendacijos pameistrystės plėtrai šalyse. Projektas nuo 2014 m. įgyvendintas Lietuvoje ir Maltoje, o nuo 2015 m. projektas vykdomas Slovėnijoje, Graikijoje ir Italijoje.

Renginyje organizuotos Lietuvos ir Maltos sesijos, kuriose Cedefop ir ICF GHK ekspertai pristatė analizių rezultatus, o šalių atstovai – dalyvavimo projekte patirtį bei įžvalgas, kaip galima būtų įgyvendinti Cedefop rekomendacijas. Cedefop ataskaitose pateikta situacijos analizė, išskirtos sistemos stiprybės, kurios turėtų padėti įgyvendinti pameistrystę, tobulintinos sritys ir pasiūlyti veiksmai ateičiai.

Susitikimo dalyviai sutarė, kad, siekiant pameistrystę padaryti vertinga ir vertinama mokymosi forma, susieta su nacionaline kvalifikacijų sandara, reikalingos struktūrinės reformos. Pabrėžta bendradarbiavimo ir dialogo tarp įvairių socialinių dalininkų svarba bei Cedefop, kaip dialogo facilitatoriaus, vaidmuo.

Galutinė Lietuvos pameistrystės situacijos ataskaita ir rekomendacijos bus paskelbtos vasarą.

Europos profesinio mokymo plėtros centro informacija

Gerinamos sąlygos profesinio mokymo teikėjams ir verslui

Vyriausybė mažina apribojimus profesinio mokymo teikėjams ir gerina sąlygas verslui. Tai numato Vyriausybės patvirtinti Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo pakeitimai.

Lengvinama administracinė našta verslui, spartėja profesinio mokymo licencijų išdavimas. Formalaus profesinio mokymo licencijos gavimo laikas sutrumpės iki 30 dienų (vietoje buvusių 90 dienų). Pareiškėjas vieną kartą kreipsis į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl ekspertizės atlikimo ir licencijos išdavimo, o ne kaip anksčiau į dvi institucijas - Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrą ir į ministeriją. Taip pat, atsižvelgus į laisvą asmenų judėjimą ES, kreiptis į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl profesinio mokymo licencijos galės ir bet kurioje ES šalyje gyvenantys fiziniai asmenys, norintys vykdyti formalųjį profesinį mokymą.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija

Išrinkti geriausiai būsimieji viešbučio darbuotojai

Gegužės 14 d. Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centre įvyko nacionalinis profesinio meistriškumo konkursas „Geriausias viešbučio darbuotojas 2015“. Pirmąją vietą konkurse laimėjo Giedrė Juškevičiūtė, Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro mokinė. Antroji vieta atiteko Brigitai Pociūtei iš Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokyklos, o trečioji – Ingai Paukštytei, Utenos regioninio profesinio mokymo centro mokinėi.

Konkurso atidarymo metu dalyviai pristatė namų užduotį, kurioje atsispindėjo mokinio, mokymo įstaigos ar profesinio mokymo programos specifika. Vėliau buvo atliekamas dalykinis verslumo įgūdžių testas ir vykdoma praktinė užduotis – paruošti kambarį nurodyta tema. Užduoties tema buvo nustatoma burtų keliu.

Konkurse dalyvavo profesinių mokymo įstaigų mokiniai iš Radviliškio, Alytaus, Šilutės ir kitų rajonų. Į vertinimo komisiją įėjo darbdavių ir socialinių partnerių atstovai iš AB „LIUKS“, „Kunigaikščių menės“, Kauno kolegijos. Profesinio meistriškumo konkursai sudaro sąlygas atsiskleisti jaunuolių gabumams, parodyti profesinio mokymo įstaigose įgytus įgūdžius.

[Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro informacija](#)

Specialybės, keičiančios pasaulį

IT specialistai nebūtinai rengiami aukštosiose mokyklose, – tokią specialybę galima įsigyti ir profesinio mokymo centre. Apie informacines technologijas mokykloje ir gyvenime LRT laidoje „Kam reikia?...“ kalba mokytojai, Žiežmarių gimnazijos gimnazistė Simona, jau sukūrusi savo programėlę, banko „Barclay“ IT specialistas.

Gegužės 12 d. LRT reportažą galima pamatyti Švietimo ir mokslo ministerijos interneto svetainės vaizdo įrašė http://www.smm.lt/web/lt/vaizdo_irasai/tv-laida-kam-reikia/lrt-laida-kam-reikia-informacines-technologijos-

LRT trumpųjų laidų ciklas „Kam reikia“...“ transliuojamas pirmadieniais ir antradieniais nuo 18.10 val. Trumpųjų laidų ciklas siūlo atsakymus į klausimus, su kuriais susiduria mokiniai, tėvai ir mokytojai. Laida, kurioje apie įvairių mokykloje ugdomų dalykų reikalingumą profesijose kalba įvairių sričių profesionalai, kuriama kartu su Švietimo ir mokslo ministerija.

[Švietimo ir mokslo ministerijos informacija](#)

Naujosios (Z) kartos ugdymo pedagoginiai ir psichologiniai aspektai

Projekto „Pagalbos mokiniui efektyvumo ir kokybės plėtra, II etapas“ (VP1-2.3-ŠMM-04-V-03-002) lėšomis parengtos rekomendacijos pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams „Naujosios (Z) kartos ugdymo pedagoginiai ir psichologiniai aspektai“. Šios rekomendacijos parengtos aprašo „Vaiko mokymosi procesų esminių aspektų identifikavimas“ ir pravestų mokymų pedagogams ir mokymosi konsultantams pagrindu.

Rekomendacijas sudaro 2 dalys:

1. Naujosios (Z) kartos mokinių savybių ir ugdymo realybės sąryšingumo įžvalga: didaktinis diskursas.
2. Naujosios (Z) kartos mokinių mokymosi procesų psichologiniai aspektai.

Parengtos Rekomendacijos tėra orientyrai mokinių mokymosi procesų esminiams aspektams identifikuoti ir Naujosios (Z) mokinių kartos mokymosi efektyvumui didinti.

Rekomendacijos yra skirtos mokyklų pedagogams, tačiau jomis sėkmingai gali pasinaudoti ir švietimo pagalbos specialistai bei kiti, besidominantys naująja karta ar su ja dirbantys.

[Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro informacija](#)

Kvietimas dalyvauti konkurse „Elektronikas 2015“

Vilniaus jėzuitų gimnazijos Ugdymo inovacijų centras, Elektronikos fondas ir Ugdymo plėtotės centras 2015 m. gegužės – lapkričio mėnesiais, tęsdami elektronikos projektų konkursų ciklą „Technologijos – jėga!“, skelbia konkursą „Elektronikas 2015“.

Konkurse kviečiami dalyvauti bendrojo ugdymo, profesinių mokyklų, kolegijų mokiniai, neformaliojo ugdymo būrelių nariai bei visi jauni ir išradingi elektronikos entuziastai. Sukurtus elektroninius projektus reikia nufotografuoti arba nufilmuoti ir trumpai aprašyti, nurodant sukūrimo motyvus, gaminio paskirtį, pagrindines charakteristikas, funkcijas. Galutinė darbų pristatymo data – 2015 m. lapkričio 27 d. Konkurso rezultatai bus paskelbti gruodžio 18 d.

Elektronikos projektų kategorijos:

NEĮPRASTI DAIKTAI – paprasti ir įdomūs elektroniniai žaislai, prietaisai, priemonės.

DIZAINO KALBA – elektronikos projektai, pasižymintys apgalvota, funkcionalia ir estetiška išvaizda.

MOKYMO PRIEMONĖ – projektai, skirti mokymo(si) proceso vaizdumui, efektyvumui didinti (darbo priemonės).

IŠMANŪS SPRENDIMAI – projektai, pasitelkiantys mikrovaldiklius, jutiklius, automatikos ir nuotolinio valdymo sistemas (pvz., išmanusis namas) ir kt.

MECHATRONIKOS SODAS – tai, kas protingai juda (rieda, ropoja, šliaužia, skraido, plauko).

Po vieną geriausią projektą kiekvienoje kategorijoje išrinks konkurso rengėjų sudaryta vertinimo komisija ir Facebook bendruomenė.

[Švietimo portalo e-mokykla informacija](#)

Europos Komisija skelbia Lietuvai skirtas rekomendacijas dėl ekonomikos stiprinimo

Europos Komisija pateikė kiekvienai ES šaliai ir euro zonai skirtas rekomendacijas, kurias kiekviena ES šalis turėtų įgyvendinti per artimiausius 12–18 mėnesių, kad sustiprintų ekonomikos augimą.

Kadangi Lietuvoje sparčiai mažėja darbingo amžiaus gyventojų skaičius, Lietuvai rekomenduota padidinti švietimo sistemos suteikiamą įgūdžių atitiktį darbo rinkos poreikiams ir gerinti pagrindinius gebėjimus.

[Europos Komisijos informacija](#)

➤ **Naujausi teisės aktai**

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Aktų registras</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2015 m. balandžio 30 d. Nr. V-11/4-294	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymas „Dėl profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“	2015-05-06, Nr. 6781	Profesinio standarto struktūros, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarkos aprašas nustato bendruosius standarto reikalavimus, jo struktūrą, rengimo, keitimo, papildymo ir įteisinimo tvarką.
2015 m. gegužės 6 d. Nr. V-457	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“	2015-05-08, Nr. 6951	2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai reglamentuoja pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimą kartu su profesinio mokymo programa.
2015 m. gegužės 8 d. Nr. V-479	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. V-482 „Dėl formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“	2015-05-08, Nr. 6979	Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašas nustato mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar jos modulį planavimą ir profesinio mokymo programų įgyvendinimą.

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Aktų registras</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2015 m. gegužės 8 d. Nr.V-473	<u>Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2010 m. vasario 19 d. įsakymo Nr. V-223 „Dėl studijų ir mokymo programų kodavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“</u>	2015-05-08, Nr. 6966	Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registro objektų kodavimo taisyklės nustato formaliojo švietimo programų ir programų pagal Tarptautinę standartizuotą švietimo klasifikaciją (ISCED), mokymo programų modulių, kvalifikacijų, profesinio rengimo standartų ir profesinių standartų valstybinių kodų struktūrą ir klasifikatorius. Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre.

➤ **Nauji leidiniai, tyrimai, ataskaitos, straipsniai**

<i>Tipas</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Autoriai</i>	<i>Aprašymas</i>
Informacinis leidinys	<u>Švietimo naujienos 2015 m. gegužė, Nr. 5. (349)</u>	Švietimo aprūpinimo centras	Informacinis leidinys „Švietimo naujienos“ – patikima informacija Lietuvos mokykloms, galimybė susipažinti su naujausiais švietimo pertvarkos dokumentais ir projektais, pasidalyti patyrimu. Šio numerio straipsnis „Profesijos mokytojo iššūkis – ugdyti laimėtojus“ skirtas Klaipėdos turizmo mokyklos profesijos mokytojui metodininkei Albinai Petrulienei. „Švietimo naujienų“ priede „Švietimo panorama“ apžvelgiama Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centre surengta konferencija, kurioje dalyvavo profesinių mokyklų socialiniai pedagogai.
Straipsniai	Pameistrystė ir mokymasis darbo vietoje	Cedefop ir ReferNet tinklas	Cedefop, bendradarbiaudamas su ReferNet tinklu, parengė visų ES šalių apžvalgą apie pameistrystę ir pameistrystei artimų mokymo programų įgyvendinimą ES šalyse. <u>Straipsnių rinkinys</u> <u>Straipsnis „Pameistrystei artimos mokymo formos ir mokymasis realioje darbo vietoje Lietuvoje“</u>
Trumpraštis	<u>Spotlight on VET Anniversary edition</u>	Cedefop	Leidinyje detalai pristatomos Europos šalių profesinio mokymo sistemos ir esminiai profesinio mokymo plėtros bruožai.
Ataskaita	<u>Global inventory of regional and national qualifications frameworks</u>	Cedefop	Leidinyje aprašomos 86 šalių kvalifikacijų sandaros ir, kaip šiose šalyse įvairiais mokymosi būdais gyti mokymosi rezultatai integruojami į regionines ir nacionalines kvalifikacijų sandaras. Leidinyje nagrinėjamas nacionalinių kvalifikacijų sandarų poveikis, ryšiai tarp kvalifikacijų sandarų ir pripažinimo, mokymosi rezultatų aprašų plėtros klausimai.
Ataskaita	<u>National qualifications framework developments in Europe</u>	Cedefop	Leidinyje detalai pristatomos Europos šalių kvalifikacijų sandaros ir jų plėtra.
Žurnalas	<u>Skillset and match</u>	Cedefop	Žurnalas skirtas Europos profesinio mokymo plėtros centro (Cedefop) 40 metų steigimo sukakčiai paminėti. Specialiame žurnalo numeryje skelbiami Europos vadovų, Cedefop socialinių dalininkų, darbuotojų, tinklų atstovų komentarai ir straipsniai apie Cedefop veiklą plėtojant profesinio mokymo politiką.
Studija	<u>Labour market shortages in the European Union</u>	Europos parlamentas	Studijoje apžvelgiama darbo jėgos trūkumo situacija, jos priežastys ir siūlomos galimos priemonės problemoms spręsti. Studijoje teigiama, kad Lietuvai būdingas aukštas gebėjimų trūkumo lygis. Sektoriai, kuriuose labiausiai trūksta darbuotojų: pramonė, transportas ir logistika, IKT, sveikatos priežiūra. Taip pat trūksta pardavimų darbuotojų, gamyklų operatorių ir sunkvežimių vairuotojų.

➤ **Naudingi www adresai**

Cedefop naujienos (informacija apie leidinius, renginius, pranešimai spaudai, konkursai, parama projektams ir kt.)